Ն. 188 ՇՈՒՊԱԹ 18 ՀՈՒՄԱՍ ԷՐԶԷՄԻ 1878

ԹԷՐԱԷՄԱՆԸ ԷՖԲԵՍ

ԱՊՕՆԷ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

ՕԹԱՄՊՕԼ ԻԶԻՆ

Պիր սէնէլիք . . . . . 250 ղրուշ
Ալթը այլըգ . . . . . 130 »
Իւչ այլըգ . . . . . 70 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապիյէ։

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻԶԻՆ

Պիր սէնէլիք . . . . . 350 ղրուշ
Ալթը այլըգ . . . . . 170 »
Իւչ այլըգ . . . . . 90 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապիյէ։
Բօսնա իւնրէթի տախիլ տիր։

Մէմալիքի էճնէպիյէտէ վէ գայիմէ Ջէտավիլ ինմէյէն վիլայաթտա, ապօնէ պէտէլի վէ եախօտ բօսնա իւնրէթի, սիրքէյի խալիսէ օլսրագ ախզ օլունաճագ տրր։

1 ղրուշլուգ գայմէ

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

ՊԷՀԷՐ սաՀԸՐԸ ԻՀԻՆ

1 ինճի վէ 2 ինճի սահիֆէյէրէ 10 ղ
3 ինճիւ սահիֆէյէ . . . 6 »
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Գայիմէ 100 ղրուշ հիսապիյէ։

ԻԹԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ումուրու սարրաֆիյէյէ տայիտ օլան իլանաՀԸՆ պէՀԷՐ սաՀԸՐԸ ԻՀԻՆ,

2 ինճի վէ 3 ինճի սահիֆէյէրէ 6 ղ։
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Լիրա 100 ղրուշ հիսապիյէ։

Մէվտոտը նաֆիայա տայիր մուպահասաթ մէճմանէն գապուլ օլունուպ, պիլ ինֆիխար տէրմ իտիլէճէք տիր։

1 ղրուշլուգ գայմէ

ՄԻՎԱՏՏԸ ԲՕԼԻՊԻԳԻՅԻ ԻԼՄԻՅԻ ՎԻԼԱՅԱԹԻՆԻ ՎԷ ՍԱԻՐԻՅԻՆ ՀԱՄԻ ԵԷՎՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

Իտարէխանէսի Օսամպօյտա Քիւրքճի խանընտա նումէրօ 7 տէ վէ Մաթպասը էնէ մէզքիւր խանտա նումէրօ 26 տա տրր։ — Ղազէթամըզա այիտ բեանֆէյի մէվատ նազգընտա, տօղրուտան տօղրույա իտարէխանէմիզտէ Տիգրան աղա Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունմասը լազըմ գելէճէկի կիպի, բեանֆէյի մեքեաթիպին տախի անընկ նամընա կէօնտէրիլմէսի իգրիզա իտէր։

ԱՍԻԹԱՆԷ XB ՇՈՒՊԱԹ

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Պաշ վէքիլ ֆէխամէթլու տէվլէթլու բաշա հաղրէթլէրի, տիւն կիճէ քեանֆէյի վիւքէլա հազարթընա թէլէկրաֆ քէշիտէսիյէ, պու կիւն սաաթ իւչտէ Պապը Ալիյէ տավէթ պույուրմուշլար տրր։ Մէսմուաթա նազարէն, Ռուսիա տէվլէթինին թէքլիֆ իթտիյի շէրայիթի սուլհիյէ հագգընտա, տիւն ադշամ մապէյնի հիմայունտա թէճէմմիւ իտէն մէճլիսի մախսուստա միւզաքէրաթ վագը օլուպ, պիր սօն տէֆա օլմագ իւզրէ պու կիւն թէքրար միւզաքէրէ օլունարագ, գապուլ վէ եա ատէմի գապուլ ճիհէթլէրինտէն պիրինէ գարար վէրիլէճէք վէ իշպու զարարը գաթի Ռուսիա տէվլէթի մուրախխասլարընա պու կիւն սուրէթի բէսմիյէտէ թէպլիղ օլունաճագ ըմբզ։

—Պու կիւն Ռուսիա իմբէրաթօրու Ալէքսանտր հաղրէթլէրինին թախթա ճիլուսունուն 23 ինճի տէվրի սէնէվիսի օլմագ միւնասիպէթիյլէ, Աեա Սթէֆանօստա պուլունան Ռուսիա օրտուսու ֆէվգէլատէ սուրէթտէ պիր ըսմի կէչիտ իճրա իտէճէք տիր։

Մէսմուաթա նազարէն տիւնքի կիւն Գարամանը զատէլէր Կրան Տիւք Նիգօլա ճէնապլէրինէ միւքէմմէլ պիր զիաֆէթ վերմիշլեր տիր։

—Զաթը հաղրէթը Բատիշահինին բիւքիւպինա մոխսուս օլան Սթանպօլ վաբօրու պիր զբրհը ըէֆագաթը յլա կէչէն կիւն Գարատէնիզ կիթմիշ օլուպ, նէրէյէ մէմուր օլունտուղուպ կիրինմէյօր իտի իսէ տէ, վարնաեա կիթմիշ օլտուղու մուախխարէն իշիտիլմիշ տիր։

—Այա Սթէֆանօզտա վէ էթրաֆ մահալլէրտէ պուլունան Ռուս ասքէրինին մէգտարը էլան 35—40 պին նէֆէր թախմին օլունուէօր։

Զաթալճա վէ Տէրգօստան էվվէլքի բէնչէնպիհ կիւնիւ վարիա օլան խապէրլէրէ նազարէն, օլ թարաֆլարտա պուլունան Ռուս ասքէրի տախի Տէրսաատէթէ տօղրու իլէրուլէմէյէ պաչլամըշ տրր։

—Բէթէրսպուրկտան եազըլըբզընա կէօրէ, Ռուսիա տէվլէթի սուլհ միւզաքէրաթընա պագմաեարագ թէտարիքեաթը հարպիեէյէ շիտէթլէ տէվամ իտէօր. պու թէտարիքեաթտան մագսէտ Աւսթրիա Ռուսիանընն աղը թէքլիֆաթընա մուվաֆագաթ իտէմէյէճէյինտէն, Ռուսիայա գարշը իլանը հարպ իտէր իսէ, պու խուսուստա հաղբրլբդսբզ պուլմամագ արզուսինտէն իպարէթ տիր. չու նէյէթլէ Ռուսլար Մէմլէքէթէյնէ քիւլիյէթլի ասքեր թօքլամըշլար տրր։

—Իսքանէօլ ակսն վէ մէպուսան գամարալարը չու պաթ 15 տէ քիւշատ օլունմուշ տուր։ Դրալ Ալֆօնս ազիմ զիյնէթլէ գամարալարա կէլիպ, բիֆագաթքնտա պուլունան գրալիչայը հէեէթէ թագաիմ իթտիք էն սօնրա գամարալարընն քիւշատընտա գրաաթ օլունմասը միւթատ օլան նութգու քէնտիսի գրաաթ իթմիշ տիր. պու նութգատա էն զիւեատէ տրգգաթա շայան մատտէ, Իսքանիա ասքիրի պէրրիեէ վէ պահրիեէսի վէ ահալինին ֆէտաքեարլըղը սայէսինտէ, Դուպա ճէզիրէսինին իսեանը թէսքին օլունաճաղընը գրալընն մէմուլ իթմէսի տիր։

—Պէյօղլունտա իգամէթ իթմէքտէ պուլունան Ռուսլար թարաֆընտան պիր դաչ զաթ, ժէնէրալ Իկնաթիէֆ վասբթասը յլա չարչէնպիհ ախշամընը կրան Տիւք Նիգօլա հուզուրունա չըգարըլմըշ տրր։ Ավօգաթ Մ. Բոսօլաթօ պու միւնասիպէթլէ պիր նութգ իրատ իտուպ, կրան Տիւք հաղրէթլէրի տախի կիւզել պիր ճէվապ վերմիշ տիր։

—Մէքիւլաթ ֆիեաթը ֆէվգէլատէ պահալանմագտա օլտուղունտան, Տէրսաատէթտէն մէքիւլաթ իխրաճաթընընն մէն իտիլտիեի իշիտիլմիշ տիր։

—Տէրսաատէթ կէլէճէեինի տիւնքի նիւսխէմիզտէ եազմըշ օլտուղումուզ սապէգ Ամէրիգա ճիւմհուրու բէյլիսի ժէնէրալ կըրանթ տիւնքի կիւն շէհրիմիզէ միւվասէլէթ իթմիշ տիր։ Ժէնէրալ Կրանթ մապէյնի Հիւմայունտան թախսիս օլունան արապաեա բաքիպէն Սթանպօլտա չաեաեը թամաշա մահէլլէրի կէզմիշ տիր։ Միւշարիլէյհ Տէրսաատէթտէ պիր հաֆթա գաատար իգամէթ իտուպ, պուրատան Եունանա կիտէճէք տիր։

—Տիւնքի նիւսխէմիզտէ Լա Թիւրքիտէն ալարագ, Կէլիպօլուտան ալընան պիր մէքթուպտն թէրճէմէսինի տէրճ իթմիշ իտիք, Պասիրէթ պու սապահքի նիւսխէսինտէ պու պապտէ աթիտէքի ֆըգրայը եազըյօր։

Պուլարը իսթիհքամաթը հալա ասաքիրի Օսմանկէ թարաֆընտան մուհաֆազա իտիլմէքտէ օլուպ, պունլարըն թախլիյէ օլունմատըզը կիպի, պիր թագըմ ինկիլիզ զապթանընընն իսթիհքամաթը մէզքիւրէյի մուայէնէ էյլէտիյի հավատիսինին տախի ասլը եօք տուր։ Հաթթա թահգըգաթըմըզա նազարէն, ինկիլթէրրա էրքեանը հարպիյէսինին ալընմամագ արզուսինտէ իպարէթ տիր. չու նէյէթլէ Ռուսլար Մէմլէքէթէյնէ քիւլիյէթլի ասքեր թօքլամըշլար տրր։

—Իսքանէօլ ակսն վէ մէպուսան գամարալարը չու պաթ 15 տէ քիւշատ օլունմուշ տուր։ Դրալ Ալֆօնս ազիմ զիյնէթլէ գամարալարա կէլիպ, բիֆագաթքնտա պուլունան գրալիչայը հէեէթէ թագաիմ իթտիք էն սօնրա գամարալարընն քիւշատընտա գրաաթ օլունմասը միւթատ օլան նութգու քէնտիսի գրաաթ իթմիշ տիր. պու նութգատա էն զիւեատէ տրգգաթա շայան մատտէ, Իսքանիա ասքիրի պէրրիեէ վէ պահրիեէսի վէ ահալինին ֆէտաքեարլըղը սայէսինտէ, Դուպա ճէզիրէսինին իսեանը թէսքին օլունաճաղընը գրալընն մէմուլ իթմէսի տիր։

—Պէյօղլունտա իգամէթ իթմէքտէ պուլունան Ռուսլար թարաֆընտան պիր դաչ զաթ, ժէնէրալ Իկնաթիէֆ վասբթասը յլա չարչէնպիհ ախշամընը կրան Տիւք Նիգօլա հուզուրունա չըգարըլմըշ տրր։ Ավօգաթ Մ. Բոսօլաթօ պու միւնասիպէթլէ պիր նութգ իրատ իտուպ, կրան Տիւք հաղրէթլէրի տախի կիւզել պիր ճէվապ վերմիշ տիր։

—Մէքիւլաթ ֆիեաթը ֆէվգէլատէ պահալանմագտա օլտուղունտան, Տէրսաատէթտէն մէքիւլաթ իխրաճաթընընն մէն իտիլտիեի իշիտիլմիշ տիր։

—Տէրսաատէթ կէլէճէեինի տիւնքի նիւսխէմիզտէ եազմըշ օլտուղումուզ սապէգ Ամէրիգա ճիւմհուրու բէյլիսի ժէնէրալ կըրանթ տիւնքի կիւն շէհրիմիզէ միւվասէլէթ իթմիշ տիր։ Ժէնէրալ Կրանթ մապէյնի Հիւմայունտան թախսիս օլունան արապաեա բաքիպէն Սթանպօլտա չաեաեը թամաշա մահէլլէրի կէզմիշ տիր։ Միւշարիլէյհ Տէրսաատէթտէ պիր հաֆթա գաատար իգամէթ իտուպ, պուրատան Եունանա կիտէճէք տիր։

—Տիւնքի նիւսխէմիզտէ Լա Թիւրքիտէն ալարագ, Կէլիպօլուտան ալընան պիր մէքթուպտն թէրճէմէսինի տէրճ իթմիշ իտիք, Պասիրէթ պու սապահքի նիւսխէսինտէ պու պապտէ աթիտէքի ֆըգրայը եազըյօր։

Պուլարը իսթիհքամաթը հալա ասաքիրի Օսմանկէ թարաֆընտան մուհաֆազա իտիլմէքտէ օլուպ, պունլարըն թախլիյէ օլունմատըզը կիպի, պիր թագըմ ինկիլիզ զապթանընընն իսթիհքամաթը մէզքիւրէյի մուայէնէ էյլէտիյի հավատիսինին տախի ասլը եօք տուր։ Հաթթա թահգըգաթըմըզա նազարէն, ինկիլթէրրա էրքեանը հարպիյէսինին ալընմամագ արզուսինտէն

ԽԻԼԱՍԱՑԸ

ԱՀՎԱԼԸ ԲՕԼԻԹԻԴԻՑԷ

Ռուսիա մուհարէպէսի պաշլայլը, վէ տահա չօգ էվվելինտէն տէ, պիր մուհարէպէյը ումումիյէ իհթիմալի, պազը զիհնլէրէ աքս իտիւպ եէրլէշմիշ օլտուղունտան, հիչ պիր վուգուաթ պուննու օ զիհնլէրտէն չըգարամատըգտան մաատա, զանն իտէրսին քի հէր վուգուաթ, օնու տահա պէտթէր եագլաշտըրըյօր։

Վագտա էվրօբատա վագթ վագըթ հիչ մուհարէպէյը ումումիյէ օլմամըշ տէյիլ տիր, լաքին եինէ օ էվրօբանընն չիմտիքի հալինէ նաղարէն, կէրէք եագընտա վէ կէրէք տախի ուղագտա պէօյլէ պիր չէյ գապիլ օլամազ զանն իտէրիզ, վէ պու զանընմըզըն հագիգէթը հալէ մագրունիյէթի վէ ատէմը մագրունիյէթի, աթիւզիքը սիվալլէրէ վէրիլէճէք ճէվապլէրտէն տախի ազնաշըլապիլիր։ Սիվալլէր պու տուր։

Մուհարէպէյը ումումիյէ նէ՞ տիր. քիմ քիմի իլէ մուհարէպէ իտէճէք, վէ պու մուհարէպէյէ սէպէպ նէ՞ օլաճագ։

Մալիւմ տիւր քի մուհարէպէյը ումումիյէ պիթիւն էվրօբա տէվլէթլէրինն եախօտ հիչ օլմազ իսէ պէօյիւք տէվլէթլէրինն պիրպիրի իլէ ճէնկլէշմէսի տիր։

Պէօյլէ պիր մուհարէպէ շիւպհէսիզ պիթիւն էվրօբանընն խարապիյէթի տիր, վէ պէլբիմ տէ թամիր գապուլ իթմէզ պիր խարապկէթի։ Շու սոն սէնէլէրտէ եարընըզ իքի տէվլէթ պէյնինտէ զուհուրա կէլէն խուսուսի մուհարէպէլէրէ պիր աթիը նաղարը տրգագաթ իթտիյիմիզ հալտէ, անճագ պէչէր ոնար այ սիւրէն պու իքի մուհարէպէնին եարընըզսարֆիյաթ եա զիյանաթընը հիսապ իթտիյիմիզ հալտէ երիմի միլիար ֆրանգը եախօտ սէքիզ եիւզ միլիոն ինկիլիզ լիրասընը թէճավուզ իտէր. տէհչէթլու պիր հիսապ, քի հէնուզ պիր չօգ եիւզ պին նուֆուս թէլէֆի տէ, տախիլինտէ տէյիլ տիր։

Իմտի եարընըզ իքի տէվլէթ ճէնկի պու գատար ազ վագթտա պու գատար թէլէֆաթ հասըլ իթտիյի հալտէ, ումումի պիր մուհարկէ ուզուն տա սիւրսէ գըսա տա սիւրսէ, նէ ազիմ թէլէֆաթ հասըլ իտէճէյինի, վէ պունա տա էվրօբանընն թահամմիւլ իտէմէյէճէյինի, հէր օգույան բէք գօլայ ֆէհմ իտէպիլիր։

Ֆրանսըզճա ատի պիր թապիր իւզրէ պու էնատէ ումումի էվրօբա պէրրէն վէ պահրէն տիշինէ գատար սըլահը տըր, վէ հէր տէվլէթ աղրը վէրկիլէր եա իսթիգրազլար իլէ տօլտուրտուգլարը խազինէլէրինին սոն բուլունատագ թէտարիքեաթը հարպկիէլէրինէ սարֆ իթմէքտէ տիր. պու ճիւմլէ իլէ պու կիւնքի կիւն հէր հանկը տէվլէթ պիր մահալտէն պիր մահալէ եա պիր թէք օրտու եա պիր ֆիլօ ոնանմա կէօնտէրէճէք օլա, պիր եէնի իսթիգթիգրազա տահա միւհթաճ օլաճագ տըր, վէ ինկիլիզ միլէթի էն զէնկին միլէթ իքէն, գապինէթի իւչ այտան պէրու պիր ալթը միլիոն լիրանը եիւզտէ իւչ ֆայիզինի եանի եիւզ սէքսէն պին լիրայը բարլամէնթտէն եանի միլլէթտէն էտինմէք իչիւն նէ՛ զան թէրինէ պաթտը, ճիւմլէյէ մալիւմ տիւր։ Էլեէվմ պիր մուհարէպէյը ումումիյէ զուհուր իթտիյէ հալտէ, հանկը միլէթ հանկը միլէթտէն, հանկը պանդա հանգը պանդատան իսթիգրազ իտիւպ տէ ֆայիզինի ահալի վէրկիսինէ եիւքլէթպիլէճէք, ազլմըզըն ալաճաղը չէյ տէյիլ տիր՝ վէ պու տա դապիլ օլա, պու կիւնքի կիւն էվրօբայը էհհա իտէն թիճարէթ, զէնաթ վէ ախզուիթա օլտուղունտան, վէ էվրօբա պունլար իլէ թէճհիզ օլունմագտա օլտուղունտան, հանկը խանէ սահիպի, հէնուզ աղրճա տէօչէմիշ օլտուղու խանէսինին էթրաֆընա երզրմըզ օլան թալաշա քէնտի էլի իլէ քէնտի ատէշ վերիր. վէ պիր խանէ սահիպի, պիր չէհր ահալիսի պունա բաղը օլամատըգը հալտէ, ումումի էվրօբա նա՞սըլ բաղը օլապիլիր, չիւնքի էվրօբատա պիր հարպը ումումի, պիթիւն էվրօբայը ատէշէ վերիպ, վէ եագըպ քիւլ իթմէքտէն պաշգա պիր չէյ թէշպիհ օլամազ, վէ ագալլի տէօրթ պէշ միլիոն ասքերին սիլահլարընտան նէ տթէշ բիւսկիւրտիւյէպիլիր, թարիֆէ հաճէթ տէյիլ տիր։

Իշթէ պիրինճի սիվալին ճէվապը, պու օլուպ, էլէլիմ շիմտի քիմ քիմի իլէ տէօյիւշէպիլիր պահսընա։

Պու կիւնքի կիւն էւրոբատա պէրրիյէճէ էն պէօյիւք գուվվէթլի տէվլէթ Ալէմանիա տէվլէթի օլտուղունա ալէմ շահատէթ իթմէքտէ տիր, լաքին եինէ էւրոբատա էյէր ճէնկ իսթէմէյէն պիր տէվլէթ վար իսէ օ տա Ալէմանիա տըր, վէ պու տա տէյիլ էօնիւնտէ եա արգասընտա, Ֆրանսա եա Ռուսիա տէվլէթլէրի օլտուղու իչիւն, չիւնքի սէպէպ պու օլա, Ֆրանսատան եա Ռուսիատան հէր հանկըսը իլէ իթթիֆագ իթսէ, օ պիրինի գըմբլատամազ իտէպիլիր, իմտի սէպէպ պու տէյիլ տիր։

Ալէմանիա իմբէրաթօրլուղու հէնիւզ եէնի պիր հայէթ տիր քի, Բրուսիա ասքէրինին շէճաաթընտան դիատէ Ֆրանսըզըն պասիբէթսիզլիյինտէն հասըլ օլտու. Ալէմանիա իմբէրաթօրլուղու պու կիւնքի կիւն ղայէթ հէյպէթլու պիր գալէյէ պէնդէր, քի ուզագտան ալընմազ պիր գալէ զանն օլունուր։ Ալէմանիա ճէսիմ պիր գալէ տիր ամմա, հէնիւզ բէք թազէ եաբըլմըշ պիր պէնա տըր, տահա նէ թէմէլլէրի օթուրմուշ, վէ նէ տէ թաշլարընը պիրի պիրինէ եաբըշտըրան խարճլարը գուրումուշ տուր։ Մօլթքինին գավլինճէ ֆէլէք միւսաատէ իթսէ տէ, Ալէմանիանընն պիթէվի եա եէքբարէ պիր թաշ օլմասը հէնիւզ ադալլի պիր էլլի սէնէյէ միւհթաճ տըր. տահա չըմալը վէ ճէնուպի, Դանթօլիք եա Բրօթէսթան Ալէմանիալարընն, Ալսաս Լօրէնին տիւնքի կիւն պաշգա պաշգա չէյլէր օլտուղու քիմսէնին խաթրընտան չըգմամըշ տըր. պունլար վէ պունլար կիպի սայըր պիր չօգ միլթալալարա նաղարէն, Ալէմանիանընն թազէ վէ գուրումամըշ պինասընը տիւշմէն թօբլարընա հիտէֆ իտէճէք հիչ պիր գապինէ պուլունամազ Ալէմանիատա։

Սըրա Իթալիանընն տէյիլ իսէ տէ, Իթալիանընն հալի տէ թըպգը Ալէմանիայա պէնզէր օլտուղունտան, օնու տա Ալէմանիայա թէրֆիզ իթմէմիզ լազըմ կէլիր։ Վագտա Իթալիա պիրլիյիտէ տահա թազէ պիր պինա տըր, վէ պէլբիմ Ալէմանիա գատար սաղլամ պիր թէմէլ իւզէրինտէ տէ տէյիլ տիր, վիզթօր Էմմանուէլ վէֆաթ իթտիքտէ, վարիսի Հիւմպէրթ եէնէ Իթալիա գրալը իւնվանընը հայիզ օլտուգտա, քիլիսէ տէ բրօթէսթօ իթտի, սապրգ Նարօյի գրալը տա, Թօսնա կրանտուգասը տա սայրը տուգալար տա. օլապիլիրմի քի պէօյլէ մէքիզէր եա պինէր սէնէլիք վէ տահա զիատէ էօմիւրլէրի օլմուշ օլան հիյէթլէրին ասարը պիր գաչ սէնէ զարֆընտա պիւթիւն պիւթիւնէ մահվ օլուն պիթսին. եախօտ ալէվի քէօրլէնմիշ պիր եանարտաղ պիր տահա բարլայամասընն եախօտ հիչ օլմազսա պիր զելզելէ տահա չըգարմասընն, Իթալիա տախի հալա պիր իսթիւ էօթիւլիւ եանար տաղ իւզէրինտէ օլուպ, պիր հարպ գըզրլըմը պու տաղընն ալթընտա միթթէրաքիմէճզայը նարիէյի ալէվէնտիրէպիլիր օլտուղունտան, զանն իտէրիզ քի, Իթալիանընն տախի պիր մուհարէպէտէն սագընմագ իհթիաճը Ալէմանիատան նօգսան տէյիլ աիր։

Ֆրանսայա կէլինճէ, Ֆրանսանընն տախի, հիչ սլմազսա 1880 տէն էվվէլ պէօյլէ մուհարէպէյը ումումիյէ կիպի պէօյիւք իշլէրէ աթբլմասը մէմուլ օլունսա պիլէ քէնտի հալ, հարէքէթ, վէ լիսանլարը պունուն մուղայիրինի թէյեիտ իտէր, վէ պու տա օ գատար ամմէյէ մալիւմ, վէ օ գատար ատֆա մուպահասալարըմըզտա եազըմըշ տըր քի, թէքբարը օգույանլարա օսանճ վէրիր։

Կէլէլիմ Ավսթրիայա, եախօտ Ավսթրօ-Մաճարա։

Պու տէվլէթին ահվալը տախիլիյէսինէ վագըֆ օյանլար, վէ օն ալթը միլիօն Սլավ իլէ ալթը եէտի միլիօն Մաճար պէյնինտէ օլան խանրիզ խուսուսէթլէրի պիլէնէր, Ավսթրիանընն հէր մուհարէպէտէն սագընճաղընը օ գատար սահիհ պիլիրէր քի, Ավսթրիա եալընըզ տուրտուգճա քէնտիսինճէ մուհարէպէնին խայալթը պիլէ գապիլ օլամազ, Մաճէնթա վէ Սատօվատա կէօրիլէն մաղլուպիյէթլէրի տահա տիւնքի շէյլէր տիր. պու սէպէպ մէպնի կէչէն հաֆթալար Ավսթրիա իլէ պիր Ինկիլիզ իթթիֆագը սէտաէրի իշիթիլմիքտէ, պիր մուհարէպէ մէմուլի տէ պէրապէր զուհուր իթտի իսէ տէ, Ալիթրիա իլէ Ինկիլիզ հարպ գուվվէթլէրինի պիրլէշիրէճէք պիր մահալ պուլունմատըգընտան, զալիպա սարֆը նաղար օլունտու, վէ Ավսթրիանընն մուհարէպէյէ մէյլի պիր խաֆիֆ պուլութ կիպի կէօրիւնիւգ, վուգուաթ հէրաբէթինէ տաեանամայարագ տաղըլըպ կէօրիւնմէզ օլմասը պիր օլտու։

Ինկիլիզէ կէլինճէ, պու տէվլէթին եիւզ եիրմի գըթա գալեօն իլէ տէօրթ պէշ եիւզ գըթա ֆըրգաթինէ մալիք օլուպ տա, պիւթիւն տէնիզլէրէ սահիպ օլտուղու վէ տէնիզտէն գարայա հիւքմ իթտիյի վագըթլար կէչէլի պիր խայը գէման օլմուշ տուր։ Օ մէսուտ վագթլարտա նէ զըրհը վար իտի նէ տէ թօրբէլ։ Տէվլէթլէր ինտինտէ չիմտի Ինկիլիզ տէվլէթի օ պէօյիւք խանէտանլարա պէնզէր քի, էվվէլքի գատար գուտրէթլերի գալմամըշ օլտուղու հալտէ, չէօհրէթի սապրգալարընա հիւրմէթէն եինէ էմնալ ու ադրանընա թագատիւմ իթտիրիլիր, լաքին պու նէղաքէթի աղնամայբգ տա եինէ իրի իրի տօզրար իսէ, եախօտ պաշտա օթուրտուղում իչին սէօզ պէնիմ օրնամագ տէյի ամըրը իսէ, 1878 թն 1814 օլմատըգընը զըմնէն օլտուն խաթրընա կէթիրէնլէր տէ օլապիլիր։

1843 տէ Ռուսիա իմբէրաթօրու Նիգօլա Լօնտրայը զիյարէթ իթտիքտէ, Լօնտրատա քէնտիսինէ ասքէրիճէ պիր նիւմայիշ կէօսթէրիլիպ, ըէսմի կէչիտ խիթամ պուրտուգտա, ասքէրի պէյէնտինի՞ զ մի սիւալընա դարչըլըգ «Ալայ վէ նիւմայիշ իչիւն «տիւնեատա պիրինճի ասքէր «պու տուր. լաքին պիր տէ ճէնկ «ասքէրինիզի մուսեէնէ իթմէք «խթէր իտիմ» ճէվապընը վէրմիշ տիր տէնիր։

Տահա կէչէն հաֆթա Ինկիլիզ բարլամէնթինտէ ասքէրի թէտարիքեաթ իւզէրինէ սէօհպէթ աշըլարգտա, պու ճէվապը խաթըրա կէթիրիր հալէր տէ քէնտի թէրտիլարընտան մէյտանա գօնուլմուշ տուր։

Վագտա Ինկիլթէրրատա ասքէրիճէ պազը թէտարիքեաթ եօգ տէյիլ, լաքին նէրէտէ մուհարէպէյի ումումիյէ թէտարիքեաթը, նէրէտէ հիյնի հաճէթտէ պիր նօգթայա պիր վէ նիհայէթ իքի օրտու սէվգ իթմէք թէտարիքեաթը, վէ նէրէտէ ալթը միլիօն լիրա, նէրէտէ ալթը եիւզ միլիօն։

Իմտի, չիմտի գալըր մուհարէպէյի ումումիյէնին սէպէպինտէն սահս իթմէք մատտէսի։

Շիւպհէսիզ, էվրօբատա պիր մուհարէպէյի ումումիյէյէ հաճէթ կէօրիւլմէ պու արալըգ Ռուսիանընն թէճավուզաթընտան պաշգա սէպէպ արամայա իհթիյաճ օլամազ։ Լաքին պու պահսա կիրիմէղտէն վէ Ռուսֆիլ տախի օլմայարագ էվվէլ էմրտէ շունու տա տէմէյէ մէճպուրուզ քի, Ռուսիա պու թէճավուզաթա գաղըշմազտան պիր մուհարէպէյի ումումիյէ իհթիմալինի կէօզիւնէ ալմամըշ տէյիլ տիր. հաթթա էվրօբատա մուհարէպէյի ումումիյէտէն գօրգմայաճագ պիր տէվլէթ վար իսէ, օ տա կէրէք մէվգիի, կէրէք իգլիմի, կէրէք վիսաթը, կէրէք տախիլինտէ օլան գուվվէթ վէ սէպաթ ճիհէթի իլէ, Ռուսիա տէվլէթի տիր։ Պիզ պու պապտէ պաշգա տիւրլիւ խայալաթա զահիպ օլուպ տա, զինիմիզի նաֆիլէ եէրտէ եօրմագ իսթէմէյիզ։

Լաքին պաշգալարը տա պաշգա տիւրլիւ տիշինիրմիշ, քիմսէնին սէրպէսթիյէթը էֆքարընա տա մանի օլամայըզ։

Իմտի պու պահստան սարֆը նաղար իլէ, կէլէլիմ եինէ սէպէպիյէթ մատտէսինէ. պու տէֆա շարգ մէսէլէսի զուհուրա կէլէլի, Ռուսիանընն պունտա պիր պէօյիւք օյուն օյնայաճաղը ճիւմլէյէ մալիւմ իսէ տէ, Ռուսիա բօլսթիգասընա Ինկիլիզտէն զիեատէ պիր էճիյէթսիզլիք կէօսթէրէն տէվլէթ օլմատըգը տա նամալիւմ տէյիլ տիր։ Մուհարէպէ զուհուր իտինճէյէտէք, պու իքի տէվլէթին եէկտիկէրի մուվաճէհէսինտէ պուլունտուգլարը հալը բէգապէթտէն օ գատար պահս օլունմուշ տուր քի, թէքբարընա հաճէթ կէօրիւլմէզ։ Մուհարէպէ զուհուրինտէն սօնրա, պու բէգապէթ արթտա, էքսիլմէտի. Ռուսլար թունաեբ կէչէր կէչմէզ, Ինկիլիզին Պէշիգէյէ տօնանմա կէօնտէրմէսի պունա պիր ալէնի իմարէ իտի. իքի սէնէ Պէշիգէյէ տօնանմա պէքլէթիպ տէ, անճագ պիր իքի հաֆթա էվվէլ՝ պու տօնանմանընն Մարմարա տէնիզինէ տուխալի, Ռուսիանընն Սթամպօլա գատար կէլէճէյինի, Ինկիլիզին իպթիտատա հիսս իթմիշ օլտուղունա պիր տէլիլ զավի իսէ տէ, էկեր միւրատ Ռուսիայը ըՍթամպօլա կէլմէքտէն մէն իթմէք օլայրտը, պունուն վասիթասը Պէշիգէյէ տօնանմա պէրլէթմէք օլայաճաղընը պիր սապի տախի հիսս իտէպիլիրտի։ Հաթթա էրպապը վուգուֆուն քէշֆինճէ, մէգքիւր տօնանմա օրատա պէքլէմէյէյիտի, բէք իհթիմալ տըր քի տէրլէր, Ռուսլար տա պու գատար իլէրի կէլմէզ իտի. վագտա Թունատաքի Ռուսու Պէշիգէյէտէքի տօնանմա իլէ իւրքիւթմէք գապիլ տէյիլ իտի, լաքին պունա պիր մազանանա տախի հասըլ իթտիրմէմէք իչին Ռուսիա պախթը հարպը քէնտինէ եավէր իտերէք իլերիլէտիքճէ իլերիլէտի, վէ տօնանմա իլէ պուրուն պուրունա կէլտի, վէ պիրի պիրինէ չաթմամագ իչին, արալարընտա անճագ պէշ օն միլ մէսաֆէ գալապիլտի։ Ռուսլար էտիրնէյի թէճավուզ իթտիքտէ, տօնանմա տա պօղազտան իչերի կիրմէք իսթէտի. Ռուսլար միթարէքէյէ գարար վէրտիքտէ, տօնանմա կէրի չէքիլտի. Ինկիլիզ, միթարէքէ խաթթը ֆասլընընն Սթամպօլա բէք եագընն օլտուղունու իչիթտիքտէ, թէքրար տօնանմաեը Մարմարա տէնիզինէ սէվգ իթտիրտի։ Շիմտի Ռուսլար Ինկիլիզի պէհանէ իտիեօրլար վէ Ինկիլիզը Ռուսլարը. օ տէեօր քի օ չէքիլսին քի պէնտէ չէքիլէյիմ, օ տա օնա. լաքին իքի մատտէտէ Ինկիլիզ եանըլըեօր զանն իտէրիզ Թունատան Սթամպօլ գաբուսունա գատար կէլէն պիր չօգ օրաուլարընն պիր գաչ եիւզ պին ասքէրին կէրի չէքիլմէսի նէրէտէ, պունլար պիրի պիրինի թութար չէյլէր տէյիլ տիր. իրինճիսի, Ինկիլիզ տէեօր քի, պէնիմ Զանագ գալէսինտէն իչերի պիր գաչ կէմի սօգմամ, Ռուսիանընն գարատան Սթամպօլա գատար ասքէր կէթիրմէսինէ մուգապիլ օլամազ. Ռուսիա տա ճէվապ վէրիեօր քի, կէրէք մէմալիքի Շահանէնին թէմամիյէթինին իխլալը, վէ կէրէք պօղազլարտան պէյլիք տէֆինէլէրինին մուրուրի, իքիսի տէ Բարիս ահտնամէսի ահքեամընճա մէճմուա տուր։

Պու հալտէ ոէն տէ Բարիս ահտնամէսինի պօղմուշ օլտուն, պէն տէ. իշ մէպտէտ տիր, վէ իքիմիզին տէ պիրիպիրինէ տէյճէյի եօգ տուր։

Լաքին պիզ պու տօնանմա մատտէսինի պիր թէմիլ օլմագ իւզրէ պահսա ալըրգ. չիւնքի ասըլ մէյտանը բէգապէթ նէ Մարմարատա օլուպ նէ տէ Ա.իսթէֆանօստա, իլա քիւշատը մուսամմէմ օլան գօնկրէ եա գօնֆէրանստա օլաճագ տըր։ Օրատա Ինկիլիզ վէ Ռուս պիրի պիրինէ գարշը չըգըպ տէվլէթլերտէն տախի հանկըսընն հանկը թէրաֆտա պուլունաճաղը պէյլի օլուպ էյէր տիբլօմաթճա պիր թէսվիյէ թարիգի պուլունմազ իսէ, տէվլէթլէր պիրի պիրինէ ինֆիալ իտէրէք թէրքը մէյտանը միւքեալէմէ մի իտէճէքլէր, եօգսա մուհարէպէյի ումումիյէ սէպէպիյէթ մի վէրէճէքլէր գօնֆէրանսըն եա գօնկրէնին խիթամընտա պէյլի օլաճագ տըր։

Իմտի պիր գաչ սէօզ տէ պունուն իւզէրինէ՝ սէօյլէյիպ, պու

խիւլասամբղը խիթամ իտէրիզ։ Լաքին ելնէ էվվել էմրտէ պու գօնֆէրանսատան տա, պազբլարը-նըն գալլինճէ մութլագա պիր հարպը ումումի զուհուր իտէճէք թէրաֆքնտա օլմասրդըմբզը տա խասսէթէն պէեան իտէրիզ։

Գօնֆէրանսատա մէվզուու պահս օրմաճագ մատտէլէր մալիւմ օլուպ եանի Ռուսիա իլէ Տէվլէթը Ալիյէ պէյնինտէ ադտը միսալէհէեէ բապթ օլունաճագ մէվատտէն ի-պարէթ օլուղու տերքեար ի-տիւկինտէն, պունլարտան պահս իթմէմիզ իճապ իթմէզ։

Պու գօնֆէրանսատա տա Սթամպոլ գօնֆէրանսը կիպի, ազալար պէյնինտէ իթթիֆագը արա վագի օլաճագ մը, եօգսա էքսէրիեէթ եա ագալլիեէթ ճիհէթի իլէ ազալար իբիյէ մի թագսիմ օլունաճագ, վէ իբիյէ թագսիմ օլունտուգտա հանկըսը հանկը թէրաֆտա պուլունաճագ մէսէլէ պունտա տբր։

Քէզալիք Սթամպոլ գօնֆէրանսընա օթուզտան ղիյատէ մէսէլէ իհալէ օլունուպ ճիմիէսի պազբ թատիլաթլա ճիմէլէ թէրաֆընտան գապուլ օլունարագ եալընզ սոն իբի մատտէտէ Օսմանլը մուրախխասլարը իլէ Էրզրում մուրախխասլարը իմթիզաճ իտէմէտիյինտէն, գօնֆէրանսըն քէնանի լէմրեէքիւն հիւքմիւնտէ օլարագ տաղրմաեա մէճպուր օլտուղու կիպի պու տա էօյլէ մի օլաճագ, պիր մէսէլէ տէ պունտա տբր։

Էկէր օ վագթքի վուգուաթլար խաթբրտա դալաբ իսէ, Ըսթամպոլ գօնֆէրանսընըն պիր չէյ միֆիտ օլամայաճաղը էվվէլինտէն քէշֆ օլունմուշտու. հաթթա տաղրմասընա տա քիմսէ թաճիւպ իթմէտի, վէ պիր նէթիճէի թապիյէ ատտ օլունտու։

Լաքին շիմտի, խուսուսի իլէ գօնֆէրանս եէրինէ գօնկրէ թէճէմմիւ իտէճէք օլտուղու հալտէ ասլա մէմնուլ իտէմէյիզ քի, Էրզրանընը էվվիայը ումուրու պէօյլէ պիրի պիրինէ բէք եագբն պիր վագբթտա իբի տէֆտա այնը խաթատա պուլունապիլմինլէր։ Պու սէպէպտէն նաչի տահա զիյատէ իհթիմալ կէօրիւրիւզ հիչ գօնֆէրանս օլմամասընա, նէթէքիմ գօնֆէրանս օլտուգտան սոնրա Ըսթամպոլտաքի կիպի պիր չէյ միֆիտա օլամայարագ տաղբմասընա։ Վէ պունտա խոպաթ, գօնֆէրանսընը չար ջապուդ թէճէմմիւ իտէմէմէսինի ատտ իտէրիզ։ Շիւպհէսիզ, միթ ուրէքէ վէ միսալէհէ մուգատտէմաթընա իպթիատտա էսասլար վաղ օլունտուղու կիպի, տուէրը էրզրում պէյնինտէ պու գօնֆէրանսա տա էսասլար՝ վաղ օլունմագ՝ իւզրէ սէօյլէշիլիյօր օլմալը տբր, պու էսասլար իւզէրինէ իթթիֆագ հաբը օլամազ իսէ, գօնֆէրանս եա գօնկրէ տէ օլամազ, ֆագաթ գօնկրէ օլամատրդը կիպի պիր մուհարէպէ տէ զուհուր իտէպիլիր իսէ տէ բրէնս Պիզմարգընտէյի կիպի մութլագա տա մուհարէպէ զուհուր իթմէք լազըմ կէլմէզ. օլապիլիր քի տէվլէթլէր ինֆաալ իտիւպ չէքիլսինլէր, վէ թէսվիյէյի մէսէլէյի պիր վագթը ախէրէ թաալիգ իթսինլէր, օ վագթի հէր պիր չէյ միւէվվէս պիր հալտէ գալըպ մուվագգաթէն օլսուն հիւքմիւ զալիպին օլուր։ Պունուն մուղայիրի գօնկրէ օլտուղու հալտէ Շարգ մէսէլէսի պիր էլլի սէնէ իչիւն օլսուն թէսվիյէ բէզիր օլապիլիպ, շարգա պիր ուզուն տէվրը ասայիշ թէվէլլիւտ իտէրէք, կէրէք պու վէ կէրէք կէչմիչ մուհարէպէ եարալարը գաբանապիլիր. հաթթա պիզճէ հիչ գօնֆէրանս օլմամագտան իսէ, գօնֆէրանսատա տա էքսէրիյէթին Ռուսիա թէրաֆընտա օլմասընը տախի միհթէմէլ կէօրսէք, էինէ գօնֆէրանս վուգուինի թէրճիհ իտէրիզ. զիրա գօնֆէրանս պիզիմ իչիւն օլսա օլսա պիր ՆԷԷ-ԴՈՒՆ օլապիլիր, գօնֆէրանսընը օլմամասը տահա պէօյիւք պիր թէհլիքէ տիր։

Ց. ՎԱՐԴԱՆ

ՄԱՎԻ ՔԻԹԱՊ

ԻՆԿԻԼԻԶ ՏՕՆԱՆՄԱՍԸՆԱ ՏԱԻՐ ՄԻՒԶԱՖԷՐԱԹ

Ինկիլիզ տօնանմասընըն Տէրսաատէթ սուլարընա վիրուտու հագգընտա ճէրէեան իտէն միւզաքէրաթա տաիր օլան մուհարեսի ուրաքընա ճէվապէն, լօրտ Տէրպի չուշպաթ 12 թարիխէ պիր թէլէկրաֆ կէօնտէրիպ տէտի քի, զաթը հաղրէթի բատիշահինին նիյաթը խիւլիւքերանէսինտէն քէնտիսի շիւպհէ իթմէզ, վէ ֆագան պագը իհթիմալաթ զուհուրինտէ, Տէրսաատէթտէ գարըշըգլըգ վուգուինտէն խէվֆ օլունմաղլա, ինկիլիզ հիւքիւմէթի քէնտի թէպլասընը մուհաֆազասըզ պըրագամազ։ Հալ պու քի հինի հաճէթտէ պօղազտան կէչմէք իչիւն միւսաատէ խթիհսալը վագթթա միհթաճ օլմազա, վէ թէլէկրաֆ խաթթլարընընը պօղուզ օլմասը միհթէմէլ պուլունտուղու կիպի, Զանագ դալէ վէ Տէրսաատէթ պէյնինտէ մէսաֆէ սախի ուզագ օլմասընտան նաչի տանանմա հինի հաճէթտէ մէմուրիյէթինի իճրաեա հազրը օլմագ իչիւն Տէրսաատէթ գուրպինտէ պուլունմալը տբր։

Լօրտ Տէրպի շուպաթ 11 թարիխէ Բէթէրսպուրգ սէֆիրի լօրտ Լօֆթիւսէ կէօնտէրիյի պիր թէլէկրաֆնամէտէ տէյօր քի, Ռուսլարը Տէրսաատէթ տուխուլի Խրիսթիյանլարը մուհաֆազա իթմէք մագսատինէ մի, եօխսա, ինկիլիզերանը վէ տիւէլի սայիրէնին պայրագլարը եանընտա Ռուս պայրագընը տախի չէքերէք, չէրէֆի ասքէրիյի իգնա իթմէք մագսատինէ մի մէպնի օլսուղու հագգընտա, քէնտիսի Լօնտրա Ռուս սէֆիրի գօնթ Շուվալօֆտան տահա աչըգ իյզահաթ թալէպ իթմիշ տիր։

Լօրտ Տէրպի, շուպաթ 13 թարիխէ Լօրտ Լօֆթիւսէ քէչիտ եէլէտիյի պիր թէլէկրաֆտա, ըբրէնս կօրչագօֆ թարաֆընտան վերիլէն ճէվապը թէպլիզ իտէյօր. պու ճէվապըն մէէլի, զաղէթամըզը օգույանլարա մալիւմ տիր։ Բրէնս կօրչագօֆ, ինկիլիզ հիւքիւմէթի քէնտի թէպասընը մուհաֆազասը իչիւն Սթանպօլա տանանմա սէվգ ինէ լուզում կէօրմիչ օլտուղունտան, Ռուսիա իչին տախի ալել ումում պիւթիւն խրիսթիանլարը մուհաֆազայի ճան ու մալլերի մագսատիյէ ըսթանպօլա պիր մըգտար ասքէր խախալ իթմէք լուզումունու տերմեան իթմիշ իտի։

Լօրտ Տէրպի մէզքիւր թէլէկրաֆնամէտէ, պիր տօսթ տէվլէթին տանանմա սէվգիյլէ, տիւշմէն ասքէրինին շէհիրի զապթ իթմէսի վէ պու սուրէթլէ միւթարէքէեի իհալլիտիպ, գարըշըգլըղա սէպէպ օլմասը պէյնինտէ պէօյիւք ֆարգ օլտուղունու պէյան իթտի։

Լօրտ Տէրպի թէլէկրաֆնամէսինէ խիթամ վերէրէք տէյօր քի, ինկիլիզ տօնանմասընըն սէվգի, Ռուս ասքէրինին Տէրսաատէթ տուխուլի իլէ պիր ճիհէթի իշթիպահը օլտուղունու ինկիլիթերա հիւքիւմէթի գապուլ իտէմէզ։ Ռուսիանընը պէօյլէ պիր հարէքէթ իճրասը հիչ պիր նէվ միւթալասը ասքէրիյէ յէ մէպնի օլմազ, վէ պու հարէքէթին Տէրսաատէթ ահալիսի իչին նէթայիճի վէխիմէսի օլապիլիր։

Վէլհասրլ, Լօրտ Տէրպի թարաֆընտան շուպաթ 13 թարիխլէ Լօրտ Լօֆթիւսէ կէօնտէրիյէն պիր թէլէկրաֆնամէ, եէվմի մէզքիւրտէ միւշարալէյհ լօրտ վէ գոնթ Շուվալօֆ (Ռուս սէֆիրի) պէյնինտէ վուգուա կէլէն պիր միւլագաթտէն պահս իտէեօր։ Լօրտ Տէրպի սէֆիրի միւշարիլէյհէ տէմիշ տիր քի, Ռուսլար ինկիլիզ տօնանմասընընը մուխաֆէրաթընը թէհտիտ իտէպիլէճէք պիր սուրէթտէ կէլիպօլույա վէ սայիր պիր նօգթայա տօղրու հիչ պիր հարէքէթ իճրա իթմէեէճէքլէրինի ինկիլիզ հիւքիւմէթի գավիէն մէմուլ իթմէքտէ տիր։

Ռուս ասքէրինին պէօյլէ պիր հարէքէթի, ինկիլթէրրատա, տօնանմայը մուխաթարալը պիր հալէ տիւշար իտէճէք պիր հարէքէթ ատտ օլունաճագ տբր, վէ, տէտի իլավէթէն լօրտ Տէրպի, ինկիլթէրրատա էֆքարը ումումիյէնին պուլունտուղու հալինա-զարը տիգգաթա ալարագ, չու չէյին միճիպ օլաճաղը նէթայիճի վէխիմէսինտէն ինկիլիզ հիւքիւմէթի մէսուլ թութուլմայաճագ տբր։

ԻԼԱՆԸ ՐԷՍՄԻ

Նէչը օլունան պիր իլանը ըէսմի, իսթիգրազը մէճպուրինին թահսիլի խուսուսունտան պահս

ՇԱՐԳ ՄՈՒՀԱԲԷՊԼՈՒ

ԱՆԱՏՕԼՈՒ ՃԻՀԷԹԻ

Իլանը հարպսաան Գարս մուհաուսիրևսինէ գատար

ՍՕԳՈՒՄ ԳԱԼԷ ՍԷՖԷՐԻ

(187 նումերտան տէվամ)

թասը ատտ օլունուր։ Օսմանլը օրտուլարընընն խաթթը հարպլարը կէրէք Ադատօլուտա վէ կէրէք Ռումէլիտէ բէք գուվվէթլի տէյիլ իբէն, օն օն իբի պին ասքէրի պուրատա պաթալ իթմէք, էօզր գապուլ իտէր չէյ տէյիլ իտի։ Վագա միւրատ Ռուսիանընն Գավգասիա վէ Էրմէնիսթան օրտուլարընա պիր զայլէ հասրլ իտիւպ, անլէրի գուվվէթտէն տիւշիւմէք իտի իսէ տէ, պունուն տա գապիլ օլամայաճաղը, չիմտի նագլ իտէճէյիմիզ հիքայէլէրտէն աղնաչրլրը։

Էվրօբա միւէլլիֆլէրի, պու պէտապախթ սէֆիրին մէսուլիյէթինի օ վագթ Սէրասքէր պուլունան Բէտիֆ բաշանընն ճէհալէթ վէ ատէմը մալիւմաթընա համլ իտէրլէր։ Պու զաթ իլմի ճօղրաֆիյատան խապէրտար օլմասրդընտան, զանն իտէր իտի քի տէրլէր Զէրքէսլէր միլիօնլար իլէ սայրլրը իսէլէր տէ, ճիւմլէսի եէկ ճինս վէ եէկ ճիհէթ պիր միլլէթ տիր. օ իսէ էօթէտէն պէրու մալիւմ օլտուղու վէճհիլէ պունլար պիրի պիրինտէ այրը պիր չօգ դապիլէլէրէ մունգատամ ճէմիյէթլէր տիր, վէ պիր պիրի իլէ հիւմնիւ իմթիզաճ իտէմէտի.քտէն մատտա տայիմա մուհարէպէտէ տիր տէրլէր, վէ պունլարընն հիչ պիրի չէրքէս իսմինի քէնտինէ հաոր իթմէտիյինտէն, պու խարբճտան վէ եաբմա պիր իսմ տիր, վէ պազբլարընընն գավլինճէ կիյա «էր էս» եանի պաշ քէսէր մանասընա իսթիմալ օլունուրմուշ։

Ճինսիյէթտէն մատտա պունլար մէզհէպճէ տախի պիրի պիրինտէն զայէթ մուֆարրգ տբր։ Իչլերինտէ Խրիսթիյանլար տա վար քի քէնտի թալէպլերի իւզրէ Ռուսիա ասքէրի սիլքինէ գապուլ օլունտուլար, միւսլիման տա վար, պութբէրէսթ կիպիլէր տէ վար, հիչ մէզհէպէ օլմայանլար տա վար։

Վագա միւրատ պունլարը Ռուսիա ալէյհինէ իսեան իթտիրմէք իտի իսէ տէ, պէօյլէ միթէլէվվինիւլ ճինս վէ մէզհէպ վէ միզաճ օլան գապիլէլերի, պիր հէտեֆէ թօպլամագ, խայալ օլունուր չէյ մի իտի, իչթէ խաթա պունու տիչինմէմէքտէ օլտու։ Ռուսլար պունատան պիր իբի սէնէ ագտէմ կէլինճէյէտէք պիւթիւն չէրքէսիսթան իլէ տայիմա մուհարէպէտէ օլուպ, նիհայէթ ճիմլէսինի տախիլի տայրէյի իթատթ իյլէտի.քտէն սօղրա. պիւթիւն չէրքէսիսթանը սաղ, սօլ, վէ օրթա իւչ ասքէրի գօմանտալըղա թագսիմ իթտիլէր։

Սօլ գօլ, պահրը Հազիզ Հանի (Կասպից ծով) սէվահիլինէ եագբն օլան արազի տիր քի, իբի չաթալ օլան Գավգաս տաղլարընընն արասընտա օլան մէմալիք օլտուղունտան, տաղիսթան իսմի վէրիրլէր։ Պու մէմալիքէթին սէքէնէսի էն գուվվէթլի օլան Լէզկի գապիլէսի տիր։ Պունլար չօգ վագթի նէ Աճէմ թապի օլուպ, նէ տէ Ռուսա, պաշը պաշընա. վէ էշգը.յա հիյէթինտէ եաշայա պիլմիշլէր տիր. պունլարընն նէ ճինս

լէյ օլտուղունու աղնամագ իչիւն շու թօհաֆ բիմայէթ քեաֆի տիր։ Իմտի օրաբարտա բիվայէթ օլունուր քի, Հադգ թաալա հաղրէթլերի ինսան ճինսինի բուի զիմինէ թագսիմ իթտիքտէ պունլարը նասրլ իսէ ունութմուշ, վէ հէր եէրէ ինսան եէրլէշտիրիպ, եալընըզ պու Տաղիսթան աչրգտա գալմըշ օլտուղունտան, օնլարա տա պուրալարը գըմէթ իթմիշ, քի տաղտա պիր չէյ պուլամատրգլարընընտան օ վագթտան պէրու տայիմա օվայա էնիպ, էթրաֆ ու էքնաֆլէրինտէ օլան գապիլէլերի սօյուպ վէ զասալ իտիւպ, հարամիլիքտէն պաչդա պիր եօլ իլէ թասիշ իտէմէմէքտէ տիրլէր։ Պունտան իբի եիւզ էլլի սէնէ ագտէմ օրալարը տօլաչան պիր մէշհուր սէյեահ, հագգլարընտա չու վէճհիլէ եազար։

Պունլարընն պիր սէրկէրտէսի նէ Ալլահտան գօրգան թագըմտան տբր, նէ չէյթանտան, նէ տէ խարբճտան կէլէն պիր հիւքիւմէթտէն։ Սէօղ վերիր սէօզիւնտէ տուրմաղ, պաշ հարամի քէնտիսի վէ էյլէնճէսի չալմագ, չբրմագ, վէ գան իթմէք տիր. իբի իւչ եիւզ սէնէ ագտէմ, իչթէ հագլարընտա պէօյլէ եազրլը տբր։

Տաղիսթանընն էն զիատէ նամուսլու պիր տէվրի, Ռուսիատան զապթ օլունմալարընընն տէվրի տիր։ Զիւնքի սոն վագթլարտա պունլարընն պաչընտա օլան Շէյխ Շամիլ, պունլարա պիր պէօյիւք շէրէֆ օլտու. պու Շէյխին ֆէվգէլատէ չճճատթը նամընը հէր թէրաֆա տույուրուպ, չօգ եէրտէ պունլարա ալագայը տէրուն հասրլ իթտի։

Շէյխ Շամիլ կիպի պիր ճէսուրուն էմալի անճագ էսկի թէվարիխլէրտէ պուլունապիլիր. եէրտէն իբի մէթրօ եիւքսէքլիյէ կէրիլմիշ պիր իբ իւզէրինտէն սբչբրար կիտէր իտի, սէքիզ պուչուգ մէթրօ խէնտէքլէրտէն աթլայրպ օ պիր թէրաֆա կէչմէք, պունուն իչիւն զօր պիր չէյ տէյիլ իտի. վիւճուտինի հէր ճէֆայա ալըշրբրպ գուվվէթլէնտիրմէք իչիւն եազրն կիւնէչին անընընտա տուրուբ վէ գըչըն կէօքսիւ պաղրբ աչբգ եալրն այագ գարլարրն պուղլարրն իւզէրինտէ կէզէր իտի, պիր կիւն կէօքսիւնտէն պիր թէրաֆտան օ պիր թէրաֆընա պիր

իտիւպ, տէյօր քի, պաղը մէ-մուրին պու իսթիգրազա պիր իանէ սուրէթի վէրերէք, գա-նուն էն լաղմ կէլէն սուրէթաէն ֆարգը պիր սուրէթաէ իֆայի տէրճ իտիւպ, մաաշլարընը պիլ-քիւլիյէ թէրք իթմէքտէ, վէ սա-յիրլէրինի տախի չու չէյէ թէշ-վիգ իթմէք իսթէյէրէք, պունտան, թահսիլճէ սուհուլէթաէն զիյատէ միւչքիլաթ զուհուրա կէլ-մէք ոէ օլմաղլա, պունտան պէօյ-լէ պու նէվ գանունուն խարի-ճինտէ չէյլէրէ միւսաատէ օլուն-մայըպ, անճագ հէր ֆէրտտէն, իշպու իսթիգրազը մէճպուրի գա-նունու ահքեամընճա պօրճլու օլ-տուղու մէպլաղըն սիւրաթը քեա-միլէի միւմքինէ իլէ թահսիլինէ չալըշըլմասընա գարար վէրիլիպ, սուրէթի գարար վիլայէթլէրէ տախի իշար օլունմուշ տուր։

ՄԷՐՀԱՄԷԹ ՎԷ ՇԱՖԱԳԱԹ

Պուլունտուղումուզ չու զէ-մանը պուխրանտա տախի էօյլէ զէվաթը մէրահիմ սրֆաթ պու-լունույօր քի, պէյլքի քէնտիլէրի-նին պիլէ իսթիգպալինտէն էմնի-յէթլէրի օլմասըը հալտէ եինէ էֆգար ու ֆուգարէյէ պիր մէ-տար, պիր չարէ թէտարիք էթ-մէք սէվտասընա տիւշէրէք հէր ֆէտաքեարլըզը կէօզէ ալտրը-յօրլար։ Պու միսիլու զէվաթը համիյէթսըմաթըն թէշէպպիւսա-թը ինայէթմէնտանէլերի իսէ միլ-լէթին հէր պիր ֆէրտինէ բանա մալիւմ օլարագ, ճիւմլէնին տէ էլտէն կէլէն հիմմէթինտէ գու-սուր իթմէմէլերի, հէմ վէզիֆէի ինսանիյէթ վէ հէմ տախի վէճի-պէի միլիյէլերինտէն տիր։

Պա խուսուս մագսատ պիր միլլէթ խասթախանէսինէ պիր մուավէնէթ իթմէքտէն իպարէթ օլուպ, պիր միլլէթ խասթախա-նէսի իսէ հէրքէսին քէնտի խա-նէսինին պիր բարչասը տէմէք օլտուղունտան, օ նաղարլա պա-գրպ, իճապը վէճհ իլէ մուամէ-լէ օլունմագտա թապիյաթը մաս-լահաթտան տըր զանն իտէրիզ։ Պինայէն ալէյհ, էսամիսինի զիյրտէ թատտա օլունան զէվաթը միւ-րիւվվէթսիմաթ, մուհապպէթի միլիյէ վէ չաֆագաթը ֆուգա-

ռաբէրվէրլերի էսէրի օլարագ էօնիւմիւզտէքի ճումատ ագշամը (շուպաթ 24) իճրա օլունմագ իւզրէ Պէյօղլունտա միւքէմմէլ պիր պալօ թէրթիպ ու թէչքիլ իթմիշ օլտուգլարընտան, չուն-տան մագսէտ, պա խուսուս պուլունմագտա օլտուղումուզ չու հալի միւզայիգատա էն զիատէ միւհթաճ մուավէնէթ օլան միլլէթ խասթէխանէմիզտէ պիր իանէ իթմէքտէն իպարէթ օլմաղլա, համիյէթմէնտանը միլլէթին չու միլլէթբէրվէրանէ թէչէպպիւսի թէշվիգտէ գուսուր իթմէյճէքլէրի մէմուլու գավիմիզ տիր։

Մէզքիւր պալօնուն իլանը եէ-տիմիզէ վիսուլ պուլտուգտա, տէրճինէ միւսարաաթ իտէճէիզ։

Իշթէ մէզքիւր պալօյու թէր-թիպ իտէն գօմիսիօն ազասընին էսամիսի պէր վէճհի աթի տէրճ օլունուր։

Ալտուլլահեան Գէորգ էֆէնտի։
Ասլանեան Գէորգ »
Գարակէօղեան Գրիգոր »
Գարակէօղեան Տիգրան »
Գրիգորեան Ռուբէն »
Գրիգորեան Ներսն »
Կիւմիւշկէրտանեան Ռուբէն »
Հաճեան Անտոն »
Մէրեէմգուլի Յարութիւն »
Զայեան Էլիաս »
Պարտիզպանեան Թադէոս »
Պէկեան Թադէոս »
Սելիմիյէճեան Գրիգոր »
Սըվաճեան Սարգիս »
Տէրունեան Յակոբ »

ՏԷՐՍԱՆՏԷԹ ԹՐԱՄՎԼԻՑ ՇԻՐՔԷԹԻ ԻԼԱՆ

Ալաֆրանգա մարթ 23 ճումատա իրթէսի կիւնիւ էօյլէտէն սօնրա սաաթ պէրտէ, Գալաթատա Ա-ղազ գարու ճատտէսինտէ նումէ-րո 27, Շիրքէթին մէրքէզի ի-տարէսինտէ, Թրամվէյ շիրքէ-թինին մէճլիսի ումումիսի իճ-թիմա իտէճէք տիր։ Ագալլի օն հիսէյի համիլ պուլունան հիսէ-տարան էֆէնտիլէր, պու մէճլիս-տէ հազըր պուլունմագ խթէտիք-լերի հալտէ, եէվմի իճթիմատէն էն աղը օն կիւն ագտէմ, Շիր-քէթին Նիզամնամէի տախիլիսի 37 ինճի պէնտի ահքեամընճա, հիսսէլերինի Շիրքէթին վէզնէսի-նէ թէսիմ իթմէլի տիրլէր։

Մէմալիքի էճնէպիեէտէ պու-լունան հիսսէտարանա կէլինճէ, պունլար տախի երկնէ նիզամնա-մէի մէզքիւրջուն պէնտի մէզքիւ-րիւ ահքեամընճա, հիսսէլերինի Բարիստէ, Լաֆիթթ սոգաղընտա նո. 31 տէ Մ. Ժ. Գամբոնտա վէ շիրքէթինէ թէսիմ իտէպիլիրլէր։

Մէճլիստէ թահթը միւզաքէ-րէեէ ալընճագ մէվատտ պէր վէճհի աթի տէրճ օլունուր.

1. — 1877 սէնէսի քեանունի էվվէլին 31 ինտէ թէգարրուր ի-տէն պիլանչօլարը, մուհասէպա-թը վէ էշեա ճէտվէլլէրինին թաստիգի, վէ քեարը թագսիմի.

2. — Էտէվաթ վէ լեվազիմաթ վէ հայվանաթ ֆիւրուխթիյլէ ի-տիլէն զարարը գաբամագ իչին, ինթիյաթ ադճէսինտէն մըգտարը քեաֆի մէպլաղ ալընմասը.

3. — Պունլարըն ֆիւրուխթիյլէ հուսուլէ կէթիրիլէն մէպլաղըն սուրէթի իսթիմալընը թայինի.

4. — Հէյլեթի իտարէ ազասընտան Նիզամնամէի տախիլինին 18 վէ 21 ինճի պէնտլերի ահքեա-մընճա մէմուրիյէթլերի խիթամ պուլան իքի ազանըն եէրինէ ազա ինթիխապը։

23 Շուպաթ 1877
Գալաթա։

—

ՀԱՅԿԱՆՈՑՇ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԹԷԱԹՐՕՍՈՒ

Պու Ֆկիւնքի ճումատա իր-թէսի կիճէսի (շուպաթ 18) սա-աթ 3 տէ, եէնի գաբու Հայկա-նոյշ մէքթէպի թէաթրօսունտա «Արշակ Երկրորդ» նամ միլլի փա-ճիէ վէ «Անօթի երգիչ մը» նամ գօմէտիա ֆէվգէլատէ սուրէթտէ իճրա օլունաճագ տըր։ Պու օ-նունուն հասըլաթը եիւզէրճէ էրքէք վէ գէզ չօճուգլար թէր-պիյէ օլունմագտա պուլունան եէ-նի գաբու Երկսեռ Վարժարանը մէնֆաաթընա օլմաղլա, համիյէթ-մէնտանը ահալինին, հիսսիյաթը միլլէթբէրվէրանէլերինի իսպաթ իտէճէք շու եէնի ֆուրսաթը ղայպ իթմէյէճէքլէրի մէմուլու գավիմիզ տիր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ՂԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

18 Շուպաթ

Էսհ ում. տիւն ագչ. գաբ.		8–9
Պու սապահ		8–7
Իսթիգ. 65 (Մութօն)	6 % Ֆ.	38–
» 65 »	6 % Ֆ	38–
» 69 (Բինար)	6	36–50
» 72 (Պոն տիւ Թրէզոր)	Լ.	14–
» 73	6 % Ֆ	35–
Բուամէլի չըմէնտրֆէր	3 %	25–75

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

		Ղրչ. Փր
Օսմ. լիրասը 100 ղրչ.տան		
Պէնգ մէճիտիյէ ֆարգը		109–20
Մէթալիք	»	125–
Պագըր	»	182–
Գայմէ	»	319–
Ինկիլիզ լիրասը		106–30
Ֆրանսըզ ալթունու		87–30
Բօլ		88–30
Գերմէն ալթունու		51–

ԻԼԱՆԱԹ

ԻՏԱԼԻԱՅԻ ՄԱԽՍՈՒՍԻՏԷՆ

93 սէնէսի Շուպաթըն 15 ինճի չարշէնպէ կիւնիւ սապահընտան ի-թիբարէն, Այա Սթէֆանոզ թարի-գինին սէֆերլերի ճումատա վէ Բա-զար վէ էյեամը սայիրէտէ զիյրտէ մուհարրեր օլտուղու Ֆուզրէ իճրա օ-լունանճագ տըր։

Այա Սթէֆանոզդան Քէօբրիյէ

Սաաթ Տաք.
1 30 Այա Սթէֆանոզ, Մագրիքէօյ Սամաթիա, Եէնիգաբ, Գումգաբու։
3 30 Այա Սթէֆանոզ, Մագրիքէօյ, Սամաթիա.
8 — Այա Սթէֆանոզ, Մագրիքէօյ, Սամաթիա, Գումգաբու։
10 30 Այա Սթէֆանոզ, Մագրիքէօյ, Սամաթիա, Գումգաբու։

Քէօբրիւդէն Այա Սթէֆանոզա

Սաաթ Տաք.
1 30 Գումգաբու, Եէնիգաբու, Սամաթիա, Մագրիքէօյ, Այա Սթէֆանոզ։
3 30 Սամաթիա, Մագրիքէօյ, Այա Սթէֆանոզ։
8 — Գումգաբու, Սամաթի, Մագ-րիքէօյ, Այա Սթէֆանոզ։
10 35 Գումգաբ, Սամաթիա, Մագ-րիքէօյ, Այա Սթէֆանոզ։

—==—

Իտարէի Մախսուսէ վաբօրլը-ըընն միւզայէտէլերի տէրտէսթ օլան գահվէ օճագլարը իճարէ-լերիլէ Իտարէի մէզքիւրէ թրրա-պուզան խաթթը բօլիչաճըլըզընն թալիպլերի էօհտէսինէ գաթիյէն իհալիսի իչպու շուպաթըն 23 ին-ճի բէնչէնպէ կիւնիւ իճրա օլու-նաճաղընտան թարիխի՝ մէզքիւր-տէն սօնրա հիչ պիր թէքլիֆ գա-պալ օլունմայաճաղը իլան օլու-նուր։

13 Շուպաթ 1878

—

ԹՈՐՈՍ ԼԷՈՆԻ

ԳՐԵՑ

ԾԵՐԵՆԱՆՑ

Սոյն գեղեցկահիւս վիպասա-նութենէն՝ որոց պատմական աղ-բիւրը Ռուբինեան հարստութե-նէն առնուած է, և որ Քրիստոս-ի 1145 թուականին Հայոց Կի-լիկիոյ մէջ վերստին ձեռք բերած իշխանական մեծութեան ճշգրը-գատիպ պատկերն է, ամէն հայ պէտք է փութայ մի օրինակ ու-նենալ։

Կը ծախուի ամէն հայ դրավա-ճառաց քով։

—

Մօտիսթրալըգ սէնատթընտա մէհարէթի միւսէլլէմէսի տէր քեար օլան Մատամ Թօսպաթեան, պու տէֆա պաղը թէվեճճիւհէրլերինի գաղանմըշ օլտուղու միւշթերիլէ-րինին թէչվիգիյլէ Սթամպօլտա Գօզգա ճատտէսինտէ ճէվտէթ բաչանըն գօնաղը ալթընտա 68 նումէրօլու մաղտազայը քիրալայըպ, գառընլարա մախսուս հէր նէվ ֆիստան վէ էլպիսէյի սայիրէ պի-չիպ տիքտիյինի վէ քէզա չաբ-գալարըն բէք ալասընը վէ էր-քէքլերէ մախսուս ֆէվգէլ ատէ ֆրէնք կէօմլէքլերի տիքտիյինի, ըստզպէթլու էհալիյէ իլան իտէր։

—

ՄՈՒՀԻՄ ԻԼԱՆ

Թէաթրօ օլունճուլուղու սէնատ-թընա արզու իտէն կէրէք գատրն վէ կէրէք երքէք հէր քիմ օլուր իսէ օլ-սուն, պունտան պէօյլէ Օսմանը թէաթրօսունա գապալ օլունանճա-ղընտան, վէ գապալ օլունանլա-րա իգթիտարլարընա կէօրէ պիրէր մըգտար այլըգ տա վերիլէճէյինտէն, պունա արզուքէշ օլանլարը, հէր կիւն կէտիկ բաչատա քեային Օսման-ը թէաթրօսունա միւրաճաաթ իլէ, սահիպի իմզա իլէ պիզզաթ կէօրիւշ-լէրէրի իգթիզա իտէճէյի իհթար օ-ունուր։ Ե. ԿԻՒԼԵԱՆ

21 Քեան. էվ.

Սահիպի ղաղէթա
Ա. Ս.

ՄԱՐԳԱՐԷ Ե. ԴԱՎԱՃԵԱՆ
Մթանոցատ Քիւրքճի Խանը Ն 26

սիւնկիւ սարյաթըմըշ իքէն, վէ գապուրկալարընն պիրի թաշ ի-լէ գերբլմըշ իքէն, Ռուսլարըն է-լինտէն գաչըպ գուրթուլապիլ-տի, վէ ագլ վէ իլմ գուվվէթի տէ պէտէն գուվվէթինէ մուվաֆրգ օլտուղունտան, ահալիսինտէ պիրի-պիրինէ մուպային իքի Իսլամ մէզ-հէպինի պիրլէշտիրէն սօն Շէյխ պու օլտու, վէ ալալագճա տախի սէրպէսթ պիր ատամ բար։

Միւթէատտիտ վէ միւէսսիր վազըրը իլէ Դավգասըն շարգ ճիհէթի ահալիսինի հէպ պիր պայ-բագ ալթընա ալտը վէ 1834տէն 1859ա գատար Երիմի պէշ սէնէ Ռուսիա օրտուլարընա գարշը ատուրտու. վէ Կունիբտէ Ռուսլա-րա թէսլիմ օլտուղու վագթ էթ-բաֆքընտա անճագ գբրգ պէշ ար-գատաշը գալմըշ ըտը։

Ռուսլար պու տէրէճէ պիր ճէսուր-լուղա հայրան օլուպ, ֆրանսըզ-լարընն Ապտիւլ Գատիր հագգըն-տա թէնսիպ իթտիքլէրի կիսլի իհթիրամաթը ֆայիգա իլէ գա-պուլ իթտիլէր. չունքի պու տա օնտան աշաղը գալըը Շէյխլէրտէն տէյիլ իտի։

Քէնտիսինէ ճէօմէրտճէ մաաշ վէրիլիպ, Դալուկա պէլտէսինէ ի-գամէթէ մէմուր օլտու, վէ օրա-տա պիր կիւն շու քէլամըը սէօյլէտի. "Պունտան պէօյլէ իմ-բէրաթօրուն էօմրիւնէ տուա իթ-մէքտէն, վէ Դավգասիա մէմալի-քինէ իատէի սուլհ վէ ասայիշ տավէթ իթմէքտէն պաշգա պիր էմէլ վէ արզում եօգ տուր". վէ վագտա շէյխլէրինին պու Թէսլի-միյէթի, Էէզկիլէրէ պիր պէօյիւք իպրէթ օլտու. Էէզկիլէր Ռուսիա-յա իթտաթ իթտիքտէն սօղրա տայիմա բահաթ տուրտուլար։ Հէր Տաշիսթան ահալիսի կիսլի պունլար տա գաղանճա հավէս վէրիպ, պիր չօղու թիւճճար վէ զէնաաթքեար օլտուլար, պիր թագըմը չան իւ շէրէֆէ մէյլ ի-տիւպ, Ռուսիայա ասքէր եազըլ-տըլար վէ ըիւթպէլէր գաթ իթ-տիլէր։ Դարսըն էթրաֆընտա պու տէֆա ըզհարը չէճաէթ իտէն, եինէ պու Տաղիսթանլըլար ըտը. պիր թագըմը տա խըտրմաթը մի-քիյէտտէ խութիիտամ օլունտու։ Պունլարա հէմ ճիվար վէ օրթայա եագըն պիր տէ Զէյնէն գապիլէ-լերի վար, քի պունլար տա կիւեա Շէյխ Շամիլէ թապի իտիլէր. պունլար եիւզ էլի պին գատար օլուպ բէք հաշարի չէյլէր տիր. իլերիւտէ կէօրիւլէճէյի վէճհիլէ պունլար նէ Շէյխ Շամիլէ թէք-վիլ իթաաթ իթտիլէր, նէ տէ Ռու-սիայա. պունլար չիմտիյէտէք Ռուսիայա զայլէ վերմէքտէն խա-լի օլմայան թագըմտան տըրլար։

Զէրքէսխթանէն օրթասընտա օլան գապիլէլէր իսէ Ռուսիայա հագիգէթէն իթաաթ իտիւպ, տայիմա բահաթ տուրտուլար. Շէյխ Շամիլ մուզաֆֆէրէն տախի պուն-լարա կէլիպ իսեանա թահրիք իթ-տիքտէ, պունլար եէրլէրինտէն գըմբլտամատըլար։ պունլար Դա-պօրտիէն վէ Օսէթ գապիլէլէրի տիր։

Վէ Զէչին վէ Էէզկի իքի խա-չարի գապիլէլէրին արա եէրինտէ վէ օվալարտա տըրլար. զէնաաթ-լարը չօպանլըգ իսէ տէ, բէք չօգ վարիյէթ սահիպի տիրլէր. պու ճիւմլէ իլէ օրթա եէրտէ վէ եօլ իսթիւնտէ օլտուգլարընտան, կեահ Շամիլտէն կեահ Ռուսլար-ան աղ խասարաթ վէ ազ եաղ-մա վէ թալան կէօրմէտիլէր, վէ Տաղիսթանլըլարա չօլուգ չօճուգ աղ եէսիր տէ վէրմէտիլէր, պուն-լար պիր նէվի Խրիսթիյան տըր-լար, վէ էսկի Ալման ճինսինտէն զանն օլունուրլար, վէ լիսանլա-ըընտա տա Ալման լիսանընա պաղը միւշապէհէթ վար։

Սօլթէրաֆտա եանի Դարա տէ-նիզ սէվահիլինէ եագըն Շապ-սուկլար, Էտիկիլէր, վէ Ապազա-լար վար, եախօտ վար ըտը. չունքի 1864 տէ պունլարտան իւչ տէօրթ եիւզ պին նուֆուս Օսմանը մէմալիքինէ հիճրէթ իթտիլէր։ Շապսուկլար վէ Էտի-կիլէր միւթէսէլլիմ Դավգաս տաղ-լարընն չրմալ թէրաֆընտա սա-քին օլուրլար, վէ Ապազալար տախի, եէր եէր իչէրիլէրտէ տէ բէք չօգ վար իսէլէր տէ, տաղլար իլէ Դարա տէնիզ արասընտա օ-լան տար վէ ուզուն արազիտէ սա-քին օլուրլար, վէ ասլ Ապա-զա պուրալարը իթիպար օլունուր։ Պունլարըն պիր թէրաֆը տաղ, վէ պիր թարաֆը տէնիզ օլտու-ղունտան, պուրայա չըգմաղ ի-չինէ կիրմիշ օլուր։

Իմտի Օսմանլընն Սօգում Դա-լէյէ ասքէր կէօնտէրմէսի աթի իւզրիքը սէպէպլերէ մէպնի, հարպճա ազիմ պիր խաթա ատտ օլունտու։ 1. Զէրքէզիսթան ա-հալիսի եէկտիլ վէ եէկճիհէթ պիր մէմալիք տէյիլ տիր քի, պէյնլերինտէ ումումի պիր խսեան գապիլ օլապիլսին։ 2. Վլատիգա-վատան Թիֆլիսէ գատար օլան ճատտէ իւզէրինտէ սաքին օլան ահալի, հէչ պիր վագթ էճնէ-պի թէշվիգ իլէ այալա գալգա-ճագ թագըմատան տէյիլ տիրլէր։ 3. Սօգում գալէեէ օ պիր թէ-բաֆտան իլերիլէմէք իւզրէ պիր կէչիտ եօգ տուր։ 4. Ապազա մէ-մալիքի վէ էթրաֆընտան բէք չօգ նուֆուս մէմալիքի Օսմանիէեէ հիճրէթ իթմիշ օլտուգլարընտան, ահալի սէյրէք օլուպ խարըճատան կէլէն ասքերէ պէօյիւք պիր մու-ավէնէթ իտէմէզլէր իտի։ Պու-բալարտա օլան սրթմա վէ գանը իսհալ վէ սայիր խասթալըգլար տա եինէ պաղգա։

Կէօրիւնիւր քի Օսմանլըլար պունուն պիր սապրգասընը տա ունութմուշլար։ 1855 տէ օ վա-գըթ Օսմանլըլարըն էն մէշհուր գօմանտանը օլան էօմէր բաշա պունտան միւսաիտ պիր վագըթ-

(Տեսե՛ք)